

Aș avrea să izbucnesc într-o explozie radicală cu tot ce am în mine, cu toată energia și cu toate conținuturile, să curg, să mă descompun și, într-o expresie nemijlocită, distrugerea mea să fie opera mea, creația, inspirația mea. Să mă realizez în distrugere, să cresc în cea mai nebună avântare pînă dincolo de margini și lume și lumea în mine, să naștem în nebunia noastră un vis apocaliptic, straniu ca toate visurile de sfîrșit și magnific asemeni marilor crepusculuri.

Din țesătura visului nostru să crească splendori enigmatice și umbre cuceritoare, forme ciudate și adîncimi halucinante.

Un joc de lumină și întuneric să imbrace sfîrșitul într-un decor fantastic și o tranfigurare cosmică să ridice totul pînă dincolo de orice rezistență, cînd avîntul duce la nimic, iar formele pleznesc într-o exaltare de agonie și încîntare.

M. Eliade

INDEMNARE ȘI ÎNVAȚATURA A PREA ÎNALȚATULUI ȘI PREA CUCERNICULUI DOMN IOAN NEAGOE BASARAB, (1512-1521) MARE VOEVOD ȘI SINGUR STĂPÎNITOR A TOATĂ MAREA UNGROVLAHIE, ALTA ÎNVAȚATURA CATRE IUBITUL SAU FIU, TEODOSIE ȘI PILDA DE SUFLET FOLOSITOARE

SEQUITO DEL NUMERO PRECEDENTE

Iar tu, fiul meu, să nu te dai cu totul la veselie, pentru că omul în lumea de acum stă între viață și moarte. Si când și tu o să șezi pe tronul tău întru bucurie, între viață ești și moarte.

...și sufletul îl răvășește și de Domnul desparte pe om.

...s-ți fie drag a bea vin mult și să te faci dobitoc nevorbitor și să te strici la trup și la suflet sau să fugi de beție...

...în timpul beției să nu dai niciodată cuiva vreun dar, chiar de-ți este unul ca acesta prieten iubit și dacă-l ai pe careva în mînie, să nu-ți împlinești mânia asupra lui în tim-

pul beției. Iar dacă ți-a făcut necaz într'un timp ca acesta, rabdă și îndură-te asupra lui, pentru că tu l-ai umplut pe acesta de vin și l-ai făcut să se îmbete. Si precum l-ai făcut și l-ai adus să-și iasă din minte, așa face.

Iar când vrei să te așezi la masă cu boierii tăi, și de tagma întâia și a doua și a treia și cu ceilalți, gîndește-te ca pe fiecare să-l așezi potrivit la locul cuvenit, ca să nu-l așezi la loc necuvenit și după aceea să vie careva și să-l pui mai ios și să se îngreuiuze de supărare. Căci crezînd puțin câte puțin să se urce, a căzut din nădejde.

...«Sunt unii care mai mult se veselesc în cuvinte bune și foarte dulci cecât în mâncăruri și băuturi foarte multe».

...«Luați seama de voi, ca nu cumva să vă îngreuiat inimile voastre în îmbuibare și beție». Dela băutura să nu vă sculați beți fiind; căci veți plînge, deoarece se va ridica dela voi bucuria și voia bună. Căci scris este la mut material de lemne, foarte mult foc se ridică; și la multă mîncare și băutoră patima curviei se aprinde.

...Dar încă și pe prea viteazul Sampson pînă la urmă l-a nimicit, el care s'a născut dintr'o stearpă și

din prevestire.

...și cu adevărat nu este în toată lumea un rău oarecare mai nenorocit și mai grozav ca femeia vicleană și făcătoare de rele și necurată... Căci și acest Olofern, cuprins de dragostea unei femei iudee, spuse către Bagoes, eunucul lui, care era peste toți din slugile de sub el: «Mergi ...dimpună cu noi, deoarece ar fi rușine de noi ca aceasta să scape din mâinile noastre neatinsă și nesupusă zeiței nașterii».

«Vai celor care dimineața se scoală și răchiurile le urmăresc și până'n seară cu timpane și cântece vinul îl beau și lucrurile lui D-zeu le urăsc, iar lucrurile minilor lui nu le înțeleg».

...Si ți-ai pus obraz ca al unei curve și fără de rușine ochiul asupra tuturor arunci.

Judecata, fiul meu, în două părți oarecare se împarte: una în spre pagubă și alta spre câștig. Domnul deci care chibzuește și se străduiește să judece drept, acela slujitor adevărat este al lui D-zeu și acesta va câștiga netrecătoarea împărăție a cerurilor; care însă face dihonie și se pleacă în amândouă părțile și nu caută cu dreptate ceea ce e drept, ci din voia lui strică adevărul și sluțește dreptul și va merge la chinul cel de veci. Si din cauza zavistiei lui nedrepte nu va vedea fața lui D-zeu, adecă mila lui, în veci.

De aceea, când șezi la judecată, să stea lângă tine bărbați pricepuți și bătrâni înțelepți; dar să stesa și tineri stând în picioare, având și învățătură și școală bună și îndestulătoare și cuvinte bune, cărora le vorbește și le spune: «Vedeți și fiți cu luare aminte, fraților mei cu toții, bătrâni ca și tineri, dacă voi greși ceva și-mi scapă din vedere ceva drept, repede spuneți-mi îndreptățimă pentru judecata lui D-zeu, ca să vă ajute D-zeu; și niciunul din frații noștri nevoiași să plece îndurerat și nedreptătit».

Dar mai întâi curățește-te de răutate și de negrijă, pentru că negrijă și răutatea nu lucrează nicio dreptate și nevoiașului. Si adună-ți cugetarea ta și statornică fă-o, și bărbătească și să nu fie șovăitoare

și clătinându-se încolo și înoace, ca trestia de vânt; ci la judecată nici de bogat să te sfiești, nici de nevoiaș să te miluiești, ci cu judecată corectă și dreaptă judecă și pe bogat și pe sărac.

...Ca în același fel tuturor oamenilor care vin la tine, să le dai aceeași apă și nu unora să le dai apă dulce, iar altora amară, ci aceeași apă de aceeași calitate și la fel. De aceea ca judecător drept ești dator să judeci pe fiecare după lucrurile lui.

Dar pe nevoiașul ce stă la judecată, cu îndelungă răbdare și îngăduire ești dator a-l judeca și a-i da voie și timp să aducă și să povestească întreg păsul lui, deoarece speriat la început le spune amestecat oarecum și fără legătură. Dar încă a-l întreba aceeași de multe ori cu răbdare ești dator, cu cuvinte dulci și blânde către el așintindu-te și spunând: «Frate-meu, nu te teme, nu te tupila, ci cu toată libertatea și curajul spune fapta, și păsul tău, ca să pot să înțeleg adevărul și să-ți fac dreaptă judecată».

...Căci spune profetul: «Inima zdrobită și umilită D-zeu nu o va nimici».

...ce rău mare este năvala nestăpânită din partea mâniei nebune și cum se bucură vrăjmașul de stăruința răului?!

...«A împrăștiat, a dat săracilor! Dreptatea lui rămâne în veac».

«In care măsură măsuțați dreptatea săracilor, în aceeași măsură vi se va măsura și dreptatea voastră».

De aceea, fiul meu, curățește-ți mintea de toate lucrurile rele și de toate cugetele cele necurate pe care le urăște D-zeu și-și întoarce fața. Să intrăm înăuntru în viața noastră și să ne silim să fim treji și să veghem mereu și somnul și amețeala cea din păcat să le scuturăm. Si să ne aducem aminte mereu de ziua cea din urmă și înfricoșată a judecării și a trâmbiței, pe urma căreia toate se vor turbura și se vor sgudui de frică grozavă; și vor plânge toți păcătoșii care au jignit per D-zeu. Si din mânia lui D-zeu și din focul nestins pământul va apuca-o la fugă și se va face sfârșit al tuturor viețuitoarelor de pe pământ.

(continua nel prossimo numero)

**a cura di
Cristea Avram**